

Vergaderjaar 2006–2007

30 945

Parlementair Overleg Koninkrijksrelaties 2007

Nr. 2

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 13 maart 2007

De vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken¹ heeft op 15 februari 2007 overleg gevoerd met minister Nicolai voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties over:

- **de reactie op de slotverklaring Parlementair Overleg Koninkrijksrelaties (30 945, nr. 1);**
- **de brief van de minister over de resultaten van zijn recente besprekingen op de Nederlandse Antillen inzake de staatkundige vernieuwingen.**

Van dit overleg brengt de commissie het volgende samenvattende verslag uit.

De **minister** licht toe dat de twee stappenplannen en het overgangsakkoord de uitwerking zijn van de eerder gesloten slotakkoorden. De ultieme stap zal op 15 december 2008 gezet worden. De financiële paragraaf heeft betrekking op schuldsanering en betalingsachterstanden. Daarnaast zijn er extra investeringen opgenomen die deels gericht zijn op het aanpakken van problemen op korte termijn. Curaçao was als waarnemer op de conferentie aanwezig. Op dit eiland begint het besef door te dringen dat er een manier moet worden gevonden om aan te haken bij het proces, maar dat wijziging van het slotakkoord geen optie is.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

De heer **Van Bochove** (CDA) hoopt dat er al met al voldoende vertrouwen is gekweekt dat Curaçao alsnog de stap kan zetten om aan te sluiten bij het proces dat in gang is gezet.

- Waarom is voor 15 december 2008 als datum van effectuering gekozen?
- Wanneer komt de financieel toezichthouder in functie?
- Voor de oplossing van welke urgente problemen zijn de incidentele middelen ter beschikking gesteld? Maakt de volksgezondheid hier onderdeel van uit? Wanneer worden de problemen structureel aangepakt?
- Wat wordt onder sociaaleconomische initiatieven verstaan? Valt het centrum voor sociale vormingsplicht op Bonaire hier bijvoorbeeld onder?

¹ Samenstelling:

Van Beek (VVD), voorzitter, Van Gent (Groen-Links), Van Bommel (SP), Van der Staaij (SGP), Blok (VVD), Dijsselbloem (PvdA), Çörüz (CDA), Remkes (VVD), Van Bochove (CDA), Wolfsen (PvdA), Van Haersma Buma (CDA), Sterk (CDA), Van Velzen (SP), Eijssink (PvdA), Leerdam (PvdA), ondervoorzitter, Van Hijum (CDA), Griffith (VVD), Schinkelshoek (CDA), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Tony van Dijk (PVV), Pechtold (D66), Van Raak (SP), Gill'ard (PvdA), Lempens (SP) en Ouwehand (PvdD).
Plv. leden: Verdonk (VVD), Halsema (Groen-Links), Van Leeuwen (SP), Van der Vlies (SGP), Teeven (VVD), Wolbert (PvdA), Schermers (CDA), Weekers (VVD), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Spekman (PvdA), Jager (CDA), De Pater-van der Meer (CDA), Poppe (SP), Albayrak (PvdA), Kuiken (PvdA), Joldersma (CDA), Van Miltenburg (VVD), Jan de Vries (CDA), Voordewind (ChristenUnie), Graus (PVV), Abel (SP), Bouchibti (PvdA), Jasper van Dijk (SP) en Thieme (PvdD).

- Is er ruimte voor het bevorderen van kennis van wetgeving, opbouw van de organisatie en het in kaart brengen van de lokale financiële problematiek?
- Wat wordt er gedaan aan de milieuproblemen op de eilanden?

De heer **Leerdam** (PvdA) constateert dat de conferentie op Sint Maarten constructief is verlopen en dat er een bedrag van 500 mln. euro is toegezegd.

- Is het niet deelnemen van Curaçao een belemmering voor de uitwerking? De samenwerking met Curaçao moet goed blijven. Is het geld voor de Antillen ook bestemd voor het oplossen van problemen op Curaçao?
- Wanneer neemt Nederland de resterende schuld van de Antillen over? Is hier geld voor gereserveerd? Staat dat dit los van het bedrag van 500 mln. euro?
- Hoe verloopt de samenwerking tussen Sint Maarten en Saint Martin?
- Wie gaat tijdens de transitieperiode na welke Nederlandse wetten van toepassing zijn op de kleine eilanden?
- Hoe staat het met de instelling van een gezamenlijk fonds voor kunst en cultuur?
- Hoe worden de lokale schooldecanen ondersteund?
- Is het op het ministerie van Buitenlandse Zaken voldoende doorgedrongen dat ook de Antillen diplomatiek moeten worden vertegenwoordigd?
- Waarom is de minister akkoord gegaan met de discriminatoire wet terugzending van Antilliaanse en Arubaanse risicjongeren van minister Verdonk?

De heer **Van Raak** (SP) stelt vast dat het functioneren van de basis-economie een voorwaarde is voor het ontstaan van een gezonde samenleving. Er is hoop op een betere toekomst voor de eilanden, maar het is nog allemaal papier.

- Worden met het extra geld voor volksgezondheid ook de problemen met de zorgverzekeringwet opgelost?
- Het is te betreuren dat de bestuurders van Curaçao zichzelf buitenspel hebben gezet. Heeft dit te maken met de aanstaande verkiezingen? Is de minister met het oog op die verkiezingen zo scheutig met geld?
- Heeft de wet van minister Verdonk kwaad bloed gezet op de Antillen?
- Welke taken en bevoegdheden krijgen de kleine eilanden die «bijzondere gemeente» worden?
- Hoe worden politie en justitie gezamenlijk georganiseerd? Op welke wijze worden goede wetgeving, onafhankelijke rechtspraak en betrouwbare opsporing en vervolging verzekerd?
- Wanneer komt de notitie over de milieuproblemen op de Antillen?
- Zolang de eilanden geen gezond belastingklimaat hebben, blijft het dweilen met de kraan open. Zijn de economische zones ook onderwerp van de besprekingen?
- Wanneer worden de schriftelijke vragen over belastingparadijzen beantwoord?

De heer **Weekers** (VVD) constateert dat de stappenplannen tamelijk vaag zijn en weinig concrete aanknopingspunten voor de bevolking van de eilanden bieden.

- Is de invoeringsdatum van 15 december 2008 nog wel ambitieus te noemen?
- Klopt het dat Curaçao nog geen alternatief heeft gepresenteerd?
- Er wordt zeer veel geld uitgetrokken om de problemen uit het verleden op te lossen, maar zullen die zich in de toekomst niet meer voor doen? Kan de minister een overzicht verstrekken van de bedragen die voor de onderscheiden doelen zijn uitgetrokken?

- Waarop zijn de bedragen voor steun op zeer korte termijn gebaseerd? De verdeling per eiland lijkt tamelijk willekeurig tot stand gekomen.
- Waarom wordt uitgegaan van de schulden en betalingsachterstanden op 31 december 2005? Ontstaan er in de tussenliggende periode geen nieuwe schulden?
- Hoe worden de lokale bevolking en de maatschappelijke organisaties bij het veranderingsproces betrokken?

De heer **Tony van Dijck** (PVV) meent dat met de uitkomst van de conferentie een begin is gemaakt met het verhogen van het welzijn en de welvaart op de vier eilanden. Het is goed dat vier van de vijf neuzen in dezelfde richting wijzen.

- Klopt het dat de transitieperiode op 12 februari jongstleden is begonnen?
- Bij het overnemen van de wet- en regelgeving moet zoveel mogelijk naar uniformiteit gestreefd worden.
- Is er consensus over de schuldsanering? Er is 500 mln. euro gereserveerd voor de vier kleine eilanden. Betekent dit dat er 2 mln. euro is uitgetrokken voor Curaçao?
- Welk deel van de geconsolideerde schuld staat nog open? Levert het geld dat op de bestemmingsrekening is gestort rente op?
- Is het nog wel de moeite waard om 7 mln. ANG beschikbaar te stellen voor de oplossing van structurele problemen van het land Antillen?
- Wat is de status van Curaçao als de Antillen zijn opgeheven?

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks) stelt vast dat er goede aanzetten zijn gegeven voor de staatkundige vernieuwing van de Antillen, maar dat er nog veel problemen zijn op te lossen.

- Is bij de verdeling van de middelen over eilanden niet te veel uitgegaan van het principe dat iedereen wat moet krijgen zonder dat er goed naar de afzonderlijke problemen is gekeken?
- Er moet vooral aandacht worden besteed aan kleinschalige, lokale projecten.
- Hoe verhouden de kosten van de ontmanteling van het land zich tot de investeringen?
- Curaçao moet zich uiteindelijk met opgeheven hoofd bij het proces kunnen aansluiten.
- Hoe staat het met de uitvoering van de eerder door haar ingediende moties over milieu en ruimtelijke ordening?

Antwoord van de minister

De **minister** erkent dat het feitelijke werk voor het grootste deel nog moet gebeuren. Nu komt het aan op de uitvoering van de stappenplannen.

- Er is voor de ingangsdatum van 15 december 2008 gekozen omdat een eerdere datum niet reëel bleek te zijn. Zonder grote onvoorziene problemen zal de planning gehaald worden. De opstelling van Curaçao heeft geen invloed gehad op de vaststelling van de ingangsdatum. Op 12 februari jongstleden is de transitiefase officieel ingegaan.
- De financieel toezichthouder kan voor de zomer operationeel zijn zodat de besteding van de middelen die daaraan gekoppeld zijn ook voor de zomer kan beginnen.
- De kern van de zaak is dat de eilanden en de landen hun begroting tijdig op orde hebben en economisch goed uit de voeten kunnen.
- De terugkeerregeling is geen enkele maal tijdens de besprekingen aan de orde gekomen. Informeel is zij zeer zijdelings aan de orde geweest, waarbij men ervan uitging dat een nieuwe regering en een nieuwe Kamermeerderheid de regeling niet zouden doorzetten.
- Er wordt ten opzichte van het slotakkoord geen extra geld uitgetrokken voor de schuldsanering. Wel worden de verplichtingen versneld over-

- genomen. Dit geldt ook voor de schulden van de eilanden aan het land. Daarnaast is er de begrotingssteun van 1,5 mln. ANG voor de drie eilanden en Sint Maarten. Tot slot zijn er nog de investeringsimpuls en de financiering van concrete projecten op korte termijn, de quick wins. De laatste twee categorieën hebben eigen garanties, dus die vallen niet onder de financieel toezichthouder.
- Er wordt nagegaan op welke wijze de gezondheidszorg beter structureel gefinancierd kan worden. Hier is onder andere de begrotingssteun voor bedoeld.
 - Niet alle eilanden zijn even ver met het aandragen van concrete projecten voor de quick wins. Uitgangspunt was een eerlijke verdeling van de middelen. Als Curaçao alsnog meedoet, kan het ook profiteren van deze middelen.
 - De sociaaleconomische projecten beslaan een zeer breed terrein. Het deltaplan voor de Antilliaanse jeugd valt hier niet onder. Het is een soort traject dat op zeer korte termijn moet zijn uitgewerkt, inclusief de financiële consequenties. Dit richt zich speciaal op onderwijs en sociale vorming.
 - Het land Antillen blijft tot 15 december 2008 verantwoordelijk voor de eilanden, dus moet het ook de middelen krijgen om die taak waar te maken.
 - Het bedrag op de bestemmingsrekening is rentedragend. De storting op deze rekening is een teken dat er boter bij de vis wordt geleverd. Daarmee wordt vooruitgelopen op de daadwerkelijke overdracht. Als de schuldenlast nu al wordt overgenomen, is Nederland zijn ultieme drukmiddel kwijt.
 - Aan de hand van het onderzoek van het ministerie van Financiën naar het fiscale stelsel van de drie kleine eilanden kunnen eventueel maatregelen worden genomen. De schriftelijke vragen hierover zullen binnen een maand zijn beantwoord.
 - Uitgangspunt is dat de wet- en regelgeving zoveel mogelijk wordt overgenomen.
 - De samenwerking tussen Sint Maarten en Saint Martin krijgt vooral ter plaatse gestalte. Hierover wordt overigens ook op hoger politiek niveau gesproken.
 - De rechtshandhaving moet zoveel mogelijk regionaal georganiseerd blijven.
 - De beantwoording van de vragen over het fonds kunst en cultuur en de rol van het ministerie van Buitenlandse Zaken bij diplomatieke vertegenwoordiging van de Antillen gaat via de rijksministerraad en zal binnen twee maanden bij de Kamer zijn.
 - Het belang van milieu en ruimtelijke ordening wordt voortdurend onder de aandacht van betrokkenen gebracht. Voordat de overgang plaatsvindt, moeten op deze terreinen al de nodige stappen gezet worden. Er is vooral behoefte aan een beter instrumentarium.
 - De deur staat permanent open voor Curaçao. Er moet ruimte zijn om met opgeheven hoofd een keuze te maken. Er blijken nog zeer veel misverstanden over het slotakkoord te leven en die moeten eerst weggenomen worden. Een alternatief heeft geen zin. Het slotakkoord ligt vast, maar over de uitwerking ervan kan nog gesproken worden.
 - Uit de bedragen die voor de andere eilanden beschikbaar zijn gesteld, kan afgeleid worden waar Curaçao eventueel op kan rekenen.
 - De verkiezingen zijn vooral een zaak van de Antillen zelf.

De fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken,
Van Beek

De griffier van de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken,
Franke